

1951. Az Országos Állambiztonsági Igazgatóság tartományi igazgatóságainak a felépítése és hatásköre*

Az Országos Állambiztonsági Igazgatóság Tartományi Igazgatóságainak a megszervezése

A Tartományi Igazgatóság az Országos Állambiztonsági Igazgatóság külső – területi – szerve.

A Tartományi Igazgatóság az Országos Állambiztonsági Igazgatóság feladatait teljesíti a tartomány területén, a Román Népköztársaság Fegyveres Erőin és a szállítási ágazaton belüli állambiztonsági feladatok kivételével.

A Tartományi Igazgatóság területi szempontból egybeesik a közigazgatási-gazdasági tartományok területi kiterjedésével.

A Tartományi Igazgatóság az Országos Állambiztonsági Igazgatóság irányelvei szerint, annak irányítása és követlen ellenőrzése alatt működik.

Az Országos Állambiztonsági Igazgatóságtól kapott irányelvek alapján a tartományi igazgatóság – a saját területén – tevékenykedik a megdöntött kizsákmányoló osztályok ellen, amelyek megpróbálják újra bevezetni az országba a burzsoá-földesúri rendszert; megvédi országunk területét az imperialista államok és azok csatlós államai, ideértve a titói Jugoszlávia kém-szolgálatra ügynökségeinek a behatolása ellen; kíméletlenül felszámolja az azok által a szocializmus alapjainak és a népi demokráciánk rendszerének aláásása céljából folytatott ellenséges tevékenységet. A tevékenysége során a Tartományi Igazgatóság a széles néptömegek támogatására támaszkodik.

I. Feladatok

A fentiek teljesítése érdekében a Tartományi Igazgatóságra a következő feladatok hárulnak:

Folyamatosan felügyeli az elkobzásnak alávetett elemeket, a kulákokat, valamint a volt burzsoá pártok tagjait olyan akciók felfedezése és felszámolása érdekében, amelyek összeesküvő, terrorista csoportosulások és képződ-

* *Forrás: A.M.I. D.M.R.U. fond, leltári sz. 7351, 1/1951. sz. iratcsomó. f. 4-8. 25-30. Átvéve: Florica Dobre (coord.): Securitatea: structuri, cadre, Obiective și metode. Ed. Enciclopedică, București, 2006, 10. dokumentum, 21-28.*

mények, vagy bármely más felforgató, demokráciaellenes csoport létrehozására törekednek.

Megfigyeli és felszámolja az imperialista, csatlós és titói kémiszolgálatok ügynökségeit, amelyek a kémkedés megszervezése és a népi demokrácia rendszerének az aláásása céljából hatolnak be az országba.

A gazdaság területén harcol az ellenforradalmi cselekedetek ellen: a gazdaságot aláásó akciók; az ellenséges elemek és az imperialista, szatellit és titói kémiszolgálatok által szervezett diverzió és szabotázs az államapparátus, az ipar, a pénzügyek, a kereskedelem és mezőgazdaság területén, annak érdekében, hogy lelassítsák a szocializmus építésének ütemét országunkban.

A felszámolás érdekében leleplezi a reakciós klérus, valamint a nacionalista és sovíniszta elemek által szervezett demokráciaellenes tevékenységet.

Biztosítja az államtitkok megőrzését.

Tanulmányozza a burzsoá állambiztonsági szolgálat és a volt csendőrség levéltárait provokátorok és árulók felfedezése céljából.

Kezeli a Tartományi Igazgatóság és az alárendelt egységek alapjait, javait és anyagait, az érvényes törvényeknek, az Országos Állambiztonsági Igazgatóság utasításainak és irányelveinek megfelelően.

II. A Tartományi Igazgatóság szervezeti felépítése

A Tartományi Igazgatóság a Belügyminisztériumon belüli Országos Állambiztonsági Igazgatóság része; az igazgatóság egyik vezetője irányítja, és ő felel az igazgatóság tevékenységéért az Országos Állambiztonsági Igazgatóság előtt.

A ráháruló feladatok teljesítése érdekében a Tartományi Igazgatóság apparátusa alá tartozik egy sor osztály és bizottság, amelyek száma a tartomány mérete és politikai-gazdasági jelentősége függvényében változik, és amelyeket a tartományi igazgatóság vezetője és annak helyettesei fognak át biztosítani ezáltal az irányítást az állambiztonsági munka megfelelő területein.

A Tartományi Igazgatóság alá városi és speciális – rajoni – szolgálatok, osztályok vagy hivatalok tartoznak.

A káderek ideológiai és politikai nevelésének a biztosítása érdekében a Tartományi Igazgatóság mellett létrehozzák a tartományi igazgató valamelyik helyettese által vezetett Politikai Osztályt, amely az Országos Állambiztonsági Igazgatóság Politikai Igazgatósága, a Tartományi Igazgatóság vezetője közvetlen irányítása alatt és a Román Munkáspárt területi bizottságai-val szoros kapcsolatban végzi a tevékenységét.

III. Jogok és kötelességek

A Tartományi Igazgatóság munkája végzése során a Román Népköztársaság érvényes törvényeihez és a belügyminiszter, valamint az Országos Állambiztonsági Igazgatóság rendeleteihez és utasításaihoz igazodik. Semmilyen más állami vagy pártszerv nem jogosult rendelkezéseket adni az állambiztonsági szerveknek az operatív munkájuk során.

A munkavégzés érdekében a Tartományi Igazgatóságok tájékoztatják az RMP [Román Munkáspárt] tartományi bizottságainak a főtitkárait a gazdasági szervezetek, tömegszervezetek és helyi állami szervek munkájában észlelt hangulatról és lényeges hiányosságokról. Ezeket az információkat kizárólag személyesen az adott vezetők használhatják fel a legnagyobb elővigyázatossággal, az információk forrásának az esetleges lelepleződésének (dekonspirációjának) elkerülése érdekében.

Az Országos Állambiztonsági Igazgatóság Tartományi Igazgatóságai a milícia helyi szerveivel szoros együttműködésben végzik munkájukat, nagymértékben kihasználva azok lehetőségeit az állambiztonság érdekében. Szükség esetén, fontos megbízások teljesítése során (tömeges intézkedések, ünnepek őrzése), a főigazgató jóváhagyásával) a Tartományi Igazgatóságoknak jogukban áll operatív szempontból alárendelni a milícia helyi erőit, a Belügyminisztérium és a fegyverintézetek csapatait.

Az állambiztonsági feladatok ellátása érdekében a Tartományi Igazgatóság a következő jogokkal rendelkezik az általa lefedett területen:

- informátori hálózatot hozhat létre minden állami és társadalmi intézményben és vállalatban, az RMP szervei kivételével;
- informátorként beszervezhet bármely személyt a tömegszervezetekből, a gazdasági és államapparátusból, a Nagy Nemzetgyűlés képviselői, a párt vezetőtestületének tagjai és a pártfunkcionáriusok kivételével;
- nyilvántartást vezet az elkobzásnak alávetett elemekről, a kulákokról, a volt burzsoá pártok tagjairól, az imperialista államok képviselőivel kapcsolatot tartó személyekről és más gyanús elemekről;
- titkos módon ellenőrzi a gyanús levelezést, főként az állambiztonsági szervek által gyanúsított személyek levelezését;
- titkos házkutatást és eltulajdonítást hajt végre az állambiztonsági szervek által gyanúsított személyeknél;
- ellenőrzi a magánszemélyek nemzetközi telefonbeszélgetéseit, valamint a gyanúsított személyek távolsági és helyi telefonbeszélgetéseit;
- a gyanúsított személyek lakásán technikai lehallgató, külső titkos megfigyelő készülékeket és más technikai-műveleti eszközöket helyez el, ame-

lyeket az ellenséges tevékenység dokumentálása, kompromittálás stb. érdekében használnak;

- ellenőrzi az intézmények és amatőrök rádióadó-készülékeinek a működését;
- 48 órás időtartamra visszatart az állambiztonsági szervek által gyanúsított személyeket az azonosítás és a személyazonosság ellenőrzése céljából, amely alatt el kell végezni a letartóztatást vagy a visszatartott személy szabadon bocsátását;

- tanúi minőségben kihallgathat bármely személyt, az RKP KB tagjai és a Nagy Nemzetgyűlés képviselői, a párt vezető szerveinek tagjai, az államapparátusban vezetői munkakört betöltő tisztviselők és a tartományi néptanácsok képviselői kivételével, akiket csak az Országos Állambiztonsági Igazgatóság vezetőjének jóváhagyásával lehet kihallgatni; a rajoni és helyi néptanácsok képviselőinek a kihallgatásához a tartományi igazgatóság jóváhagyása szükséges;

- az Országos Igazgatóság jóváhagyásával, elegendő anyag birtokában és jól alátámasztott határozatok alapján letartóztatást és átkutatást eszközöl bűnöző elemeknél.

Kivételt képeznek a tettenéréses bűncselekmények, a terrorcselekménykísérletek, a diverzió és a szabotázs.

A Tartományi Igazgatóságok kötelesek minden fogvatartást jelenteni az Országos Állambiztonsági Igazgatóságnak.

- szakértői bizottságokat alakít - szükség esetén - a helyi állami szervek, az igazgatóságok és vállalatok speciális munkaproblémáinak a szakvizsgálata érdekében;

- kompetens, intézményekben és vállalatokban vezető beosztást ellátó személyektől információkat kér az intézmények munkájáról és tevékenységéről;

- ellenőrzi, hogy hogyan őrzik a titkos dokumentumokat a vállalatokban és intézményekben az RMP szervei kivételével, és az ellenőrzések nyomán erre vonatkozó javaslatokat tesz.

Jóváhagyja a titkos dokumentumok őrzésére és kezelésére jogosult személyeket.

- büntetőeljárást indít államellenes bűncselekmények elkövetői ellen, vizsgálatokat folytat, és a bűnösségre vonatkozó elégséges bizonyíték esetén, átadja azokat a törvényszéknek;

- megfellebbezi a főügyészségen a bírói szervek igazságtalan döntéseit, amelyek a Román Népköztársaság biztonsági érdekeivel ellentétesek, és javasolja azok kiigazítását;

- előzetes letartóztatásban és fogságban tarthat vizsgálat alatt levő személyeket a Tartományi Igazgatóság utasítására, megállapíthatja és ellenőrizheti a letartóztatottak fogvatartási rendjét és elhelyezését.

IV. Káderek

- A Tartományi Igazgatóság szerveit a Román Munkáspárt tagjai és tagjelöltjei, valamint az Ifjú Munkás Szövetség tagjai és tagjelöltjei sorából állítják össze.

- A Tartományi Igazgatóság választja ki és javasolja az Országos Állambiztonsági Igazgatóság előtt az igazgatóság tisztviselőinek a kinevezését, a szolgálatvezetői tisztséggel bezárólag.

- Az állambiztonsági szervek teljes állományának munkája katonai szolgálatnak számít, és az aktív katonák (tisztek és szakaszvezetők) minden joga és kötelessége érvényes rájuk is.

- Munkájuk sajátosságai miatt az állambiztonsági tisztviselőknek a teljesen betöltött munkakörért járó fizetség mellett jár a katonai fokozatért járó fizetés is.

- A Tartományi Igazgatóságnak jogában áll „soronkívüli” eljárással katonai fokozatok megítélését javasolni az állambiztonság azon tisztviselői esetében, akik kiemelkedően teljesítettek az ellenforradalmárok elleni harcban, és javasolhatják kitüntetésüket.

- Az állambiztonság tisztviselőinek minden évben egy hónapos szabadság, ingyenes kórházi és szanatóriumi kezelés jár.

- Az állambiztonsági tisztviselők családjai ugyanazon jogokat és előjogokat élvezik, mint az aktív katonai személyzet családjai, valamint ingyenes kezelésre jogosultak a Belügyminisztérium egészségügyi létesítményeiben.

- Az állambiztonság szolgálatában vagy a koruk miatt munkaképtelené váló tisztviselők nyugdíjban részesülnek, a Belügyminisztérium által kidolgozott nyugdíjszabályzatnak megfelelően.

- A megbízások teljesítése közben elhunyt állambiztonsági tisztviselők családjai egyszeri pénzbeli támogatásban, a munkaképtelen családtagjaik pedig nyugdíjban részesülnek, a Belügyminisztérium által kidolgozott nyugdíjszabályzatnak megfelelően.

- A normális körülmények között elhunyt tisztviselők leszármazottai az 1949. évi 360. számú, a hivatásos katonák társadalombiztosítására vonatkozó rendelet szerinti, nyugdíjjal kapcsolatos jogokat élveznek.

Az Országos Állambiztonsági Igazgatóság külső szerveinek a székhelyei

Suceava tartomány székhelye: – Câmpulung

– Rajoni osztályok: Rădăuți, Suceava, Fălticeni

– Rajoni ügyosztályok: Gura Humorului, Vatra Dornei

Botoşani tartomány – székhelye: Botoşani

– Rajoni osztály: Dorohoi

– Rajoni ügyosztályok: Darabani, Săveni, Truşeşti

Iaşi tartomány – székhelye: Iaşi

– Rajoni ügyosztályok: Hârlău, Paşcani, Târgu Frumos, Negreşti, Codăeşti

Bacău tartomány – székhelye: Bacău

– Rajoni osztályok: Roman, Piatra Neamţ

– Rajoni ügyosztályok: Târgu Neamţ, Ceahlăul, Buhuşi, Moineşti, Târgu

Ocna

Bârlad tartomány – székhelye: Bârlad

– Rajoni osztályok: Vaslui, Huşi

– Rajoni bizottságok: Răchitoasa, Murgeni

Putna tartomány – székhelye: Focşani

– Rajoni osztály: Tecuci

– Rajoni ügyosztályok: Adjud, Panciu, Naruja, Măicăneşti

Galaţi tartomány – székhelye: Galaţi

– Rajoni szolgálat: Brăila

– Rajoni osztály: Tulcea

– Rajoni ügyosztályok: Târgu Bujor, Făurei, Însurăţei, Măcin

Constanţa tartomány – székhelye: Constanţa

– Rajoni ügyosztályok: Baia, Hârşova, Medgidia, Băneasa

Ialomiţa tartomány – székhelye: Călăraşi

– Rajoni ügyosztályok: Urziceni, Slobozia, Feteşti, Lehliu

Buzău tartomány – székhelye: Buzău

– Rajoni osztály: Râmnicu Sărat

– Rajoni ügyosztályok: Mizil, Cărpiniştea, Cislău, Pogoanele

Prahova tartomány – székhelye: Ploieşti

– Rajoni osztály: Târgovişte

– Rajoni ügyosztályok: Câmpina, Urlaţi, Vălenii de Munte, Pucioasa, Sinaia

– Különleges köolaj-ügyosztályok: Băicoi, Moreni, Gura Ocniţei

Bukarest tartomány – székhelye: Bukarest

– Rajoni osztály: Giurgiu

– Rajoni ügyosztályok: Răcari, Căciulați, Crevedia, Brănești, Mihăilești, Oltenița, Vidra

Argeș tartomány – székhelye: Pitești

– Rajoni osztályok: Câmpulung-Muscel, Slatina

– Rajoni ügyosztályok: Curtea de Argeș, Gura Boului, Costești, Găești, Topoloveni

Teleorman tartomány – székhelye: Roșiorii de Vede

– Rajoni osztály: Târgu Măgurele

– Rajoni ügyosztályok: Drăgănești, Vârtoapele, Vidra, Alexandria, Zimnicea

Vâlcea tartomány – székhelye: Râmnicu Vâlcea

– Rajoni ügyosztályok: Brezoiu, Horezu, Lădești, Drăgășani, Bălcescu

Dolj tartomány – székhelye: Craiova

– Rajoni osztály: Caracal

– Rajoni ügyosztályok: Balș, Corabia, Sadova, Băilești, Calafat, Plenița, Brabova

Gorj tartomány – székhelye: Târgu Jiu

– Rajoni osztály: Turnu Severin

– Rajoni ügyosztályok: Baia de Aramă, Vânu Mare, Strehaia, Filiași, Hurezani, Bengești

Hunyad tartomány – székhelye: Déva

– Rajoni osztály: Gyulafehérvár, Petrozsény

– Rajoni ügyosztályok: Brád, Szászváros, Hátszeg, Vajdahunyad

Szörény tartomány – székhelye: Karánsebes

– Rajoni szolgálat: Resicabánya

– Rajoni osztály: Oravica

– Rajoni ügyosztályok: Miháld (Mehádia), Újmoldova

Temes tartomány – székhelye: Temesvár

– Rajoni osztályok: Lugos

– Rajoni ügyosztályok: Nagyszentmiklós, Detta

Arad tartomány – székhelye: Arad

- Rajoni ügyosztályok: Borosjenő, Kőröskisjenő, Honctő, Lippa

Bihar tartomány – székhelye: Nagyvárad

- Rajoni ügyosztályok: Szalonta, Székelyhíd, Margitta, Szilágysomlyó, Élesd, Belényes

Nagybánya tartomány – székhelye: Nagybánya

- Rajoni osztályok: Máramarossziget, Szatmárnémeti, Nagykároly

- Rajoni ügyosztályok: Avasújváros, Magyarláros, Szilágycseh

Radna tartomány – székhelye: Beszterce

- Rajoni ügyosztályok: Felsővisó, Bethlen, Naszód

Maros tartomány – székhelye: Marosvásárhely

- Rajoni osztályok: Balázsfalva

- Rajoni ügyosztályok: Szászrégen, Gyergyószentmiklós, Erdőszentgyörgy, Nyárádtő, Ludas

Sztálin [Brassó] tartomány – székhelye: Sztálinváros [Brassó]

- Rajoni osztályok: Székelyudvarhely, Csíkszereda, Sepsiszentgyörgy

- Rajoni ügyosztályok: Kézdivásárhely, Rákos

Kolozs tartomány – székhelye: Kolozsvár

- Rajoni szolgálat: Torda

- Rajoni osztályok: Dézs

- Rajoni ügyosztályok: Zsibó, Zilah, Szamosújvár, Bánffyhunad, Topánfalva, Nagyenyed

Szeben tartomány – székhelye: Nagyszeben

- Rajoni osztályok: Medgyes, Segesvár, Fogaras

- Rajoni ügyosztályok: Sebes, Szentágota

Fordította: *Incze Éva*